

16.5.2017

1014/01.02/2017

Jakelussa mainitut

LAUSUNTOPYYNTÖ AFRIKKALAISEN SIKARUTON LEVIÄMISEN EHKÄISEMISEEN LIITTYVIÄ TOIMENPITEITÄ KOSKEVISTA VALTIONEUVOSTON ASETUKSESTA SEKÄ MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUKSESTA

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää lausuntoanne liitteenä olevista luonnoksista. Lausuntoaikaa on vain kaksi viikkoa, jotta voitaisiin varmistaa, että asetusten mukaisiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä nopeasti.

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 30.5.2017 ensisijaisesti sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@mmm.fi tai kirjeitse osoitteeseen maa- ja metsätalousministeriö, PL 30, 00023 VALTIONEUVOSTO. Sähköiset lausunnot tulee toimittaa pdf-, Word- tai rtf -tallennusmuodossa.

Tämä lausuntopyyntö on lähetetty vain sähköisenä.

Lisätietoja antaa vanhempi hallitussihteeri Jarno Virta, p. 0295 16 2105, sähköposti: jarno.virta@mmm.fi, neuvotteleva virkamies Katri Levonen, p. 0295 16 2385, sähköposti: katri.levonen@mmm.fi.

Osastopäällikkö

Minna-Mari Kaila

Vanhempi hallitussihteeri

Jarno Virta**LIITTEET:**

- luonnos valtioneuvoston asetukseksi afrikkalaisen sikaruton leviämisen ehkäisemiseksi rakennettaville villi- ja villasikojen ulkotarhojen suoja-aidoille myönnettävästä avustuksesta
- luonnos maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi varotoimenpiteistä afrikkalaisen sikaruton leviämisen ehkäisemiseksi luonnonvaraisten villisikojen ja kotieläinten välillä

Ministeriön lausuntopyynnöt liitteineen löytyvät MMM:n internet-sivustolta <http://mmm.fi/lausunnolla>

JAKELU

Elintarviketurvallisuusvirasto
Luonnonvarakeskus
Aluehallintovirastot
Maaseutuvirasto
Suomen riistakeskuksen Pohjois-Karjalan aluetoimisto
Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf
Helsingin yliopisto, Kliinisen tuotantoeläinlääketieteen laitos, Saaren klinikka
Eläinten Terveys ETT ry
Suomen Sikayrittäjät ry
Suomen villisiankasvattajien yhdistys ry
Suomen Minipossuyhdistys ry
Elintarviketeollisuusliitto ETL
Luomuliitto
Suomen Eläinlääkäriliitto ry

Allekirjoitettu lausuntopyyntö on maa- ja metsätalousministeriön arkistossa.

Valtioneuvoston asetus afrikkalaisen sikaruton leviämisen ehkäisemiseksi rakennettaville villi- ja villasikojen ulkotarhojen suoja-aidoille myönnettävästä avustuksesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään valtionavustuslain (688/2001) 8 §:n nojalla:

1 § Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan avustukseen, joka myönnetään villi- ja villasikojen ulkotarhojen aitaamiseen afrikkalaisen sikaruton leviämisen ehkäisemiseksi.

2 § Tuettava toimenpide

Avustusta voidaan myöntää verkkoaidan rakentamiseen villi- tai villasikatarhassa jo olevan verkkoaidan oheen, tai tarhassa jo olevan verkkoaidan varustamiseen sähköaidalla. Verkko- ja sähköaidalle asetettavat vaatimukset ovat liitteessä.

3 § Avustuksen yleiset ehdot

Avustus maksetaan maatilatalouden kehittämisrahaston varoista. Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että maatilatalouden kehittämisrahaston käyttösuunnitelmassa on osoitettu tarkoitusta varten myöntämisvaltuus tai määräraha.

Avustus myönnetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen maatalousalalla annetun komission asetuksen (EU) N:o 1408/2013 asetuksen mukaisena vähämerkityksisenä tukena kyseisessä asetuksessa säädettyjen ehtojen mukaisesti.

Avustusta ei myönnetä, jos avustuksen kohteena oleva hanke on aloitettu ennen kuin tukihakemus on tullut vireille. Hanke on toteutettava kokonaisuudessaan 31 päivään joulukuuta 2017 mennessä.

4 § Avustuksen määrä

Jos aitaaminen toteutetaan tarhassa olevan verkkoaidan oheen rakennettavalla toisella verkkoaidalla, avustus on 5,20 euroa yhtä uuden verkkoaidan juoksumetriä kohti.

Jos aitaaminen toteutetaan tarhassa olevan verkkoaitaan asennettavalla sähköaidalla, avustus on 3,80 euroa tarhassa olevan verkkoaidan yhtä juoksumetriä kohti.

5 § Avustuksen hakeminen

Avustusta on haettava Maaseutuviraston vahvistamalla lomakkeella siitä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta, jonka alueella maatilatalouskeskus on. Jos maatilalla ei ole talouskeskusta, avustusta on haettava siitä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta, jonka alueella tarha sijaitsee.

Avustushakemukseen on liitettävä aidan toteuttamissuunnitelma, josta ilmenee aidan pituus ja sen tekniset ominaisuudet.

6 § Avustuksen maksaminen

Avustuksen maksua haetaan Maaseutuviraston vahvistamalla lomakkeella avustuspäätöksen tehneeltä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, joka päättää avustuksen maksamisesta. Avustus maksetaan kertasuorituksena, toteutuneen aidan pituuden perusteella. Avustusta maksetaan enintään avustuspäätöksessä myönnetty määrä.

Avustuksen maksamista on haettava hankkeen valmistumisen jälkeen, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa toimenpiteen toteuttamiselle asetetun määräajan päättymisestä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi päättää, että avustus maksetaan määräajan jälkeen tehdystä hakemuksesta, jos hakija esittää painavia syitä hakemuksen viivästymiselle.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus kokoaa myöntämiensä avustusten maksupäätöksiä koskevat tiedot ja toimittaa ne Maaseutuvirastolle. Maaseutuvirasto vastaa maksupäätöksiin sisältyvien menojen tarkastamisesta ja hyväksymisestä sekä maksujen teknisestä suorittamisesta.

7 § Kirjanpito

Avustuksen saajan tulee pitää toimenpiteestä aiheutuneista menoista kirjaa. Kirjanpito on järjestettävä siten, että tuettavan toimenpiteen kirjanpito voidaan vaikeudetta tunnistaa ja erottaa muusta kirjanpidosta.

8 § Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 2017 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2018.

Helsingissä päivänä kuuta 2017

[ALLEKIRJOITUKSET]

LIITE**Verkkoaidan vaatimukset**

Verkkoaita on rakennettava olemassa olevan aidan ulko- tai sisäpuolelle, vähintään kahden metrin etäisyydelle olemassa olevasta aidasta.

Verkon korkeuden on oltava vähintään 200 cm.

Verkon ruudun lankojen vaakasuora etäisyys saa olla enintään 150 mm ja lankojen pystysuora etäisyys viidessä alimmassa verkon ruudussa saa olla enintään 80 mm, niitä seuraavissa neljässä ruudussa enintään 120 mm ja niitä seuraavissa neljässä ruudussa enintään 200 mm ja ylimmissä ruuduissa enintään 230 mm.

Verkon ylä- ja alalangan on oltava läpimitaltaan vähintään 3,0 mm ja muiden lankojen vähintään 2,5 mm.

Verkon pylväiden tulee olla enintään 4 metrin etäisyydellä toisistaan. Puisten tolppien halkaisijan on oltava vähintään 80 mm. Tolppien pitää olla käsiteltyjä lahoamista vastaan. Muusta materiaalista olevien tolppien on oltava lujuudeltaan vähintään vastaavia.

Sähköaidan vaatimukset

Kummallekin puolelle verkkoaitaa on asennettava sähköaita, jossa on neljä aitalankaa tai -nauhaa. Sähköaidan jokaiseen lankaan on kytkettävä virta. Virtalähteen maadoitusjohto on kytkettävä olemassa olevaan verkkoaitaan. Verkkoaita on lisäksi maadoitettava tasaisin välimatkoin.

Sähköaidan vaakasuoran etäisyyden olemassa olevan verkkoaidan tolpastä mitattuna on oltava vähintään 150 mm. Sähköaidan alimman langan korkeuden tulee olla 20 cm maanpinnasta, ja ylin lanka saa olla enintään 100 cm korkeudessa maanpinnasta lukien.

Verkkoaidan ulkopuolella ja sisäpuolella olevilla sähköaidoilla on oltava oma sähköverkkoon kytketty sähköpaimen, jonka suurimman iskuenergian pitää olla vähintään 3,5 joulea. Jos sähköverkkoon kytkeminen ei ole mahdollista, voidaan käyttää akkukäyttöistä laitetta, jonka suurin iskuenergia on vähintään 2 joulea. Aitalangan vetolujuuden on oltava vähintään 200 kg.

Valtioneuvoston asetus afrikkalaisen sikaruton leviämisen ehkäisemiseksi rakennettaville villi- ja villasikojen ulkotarhojen suoja-aidoille myönnettävästä avustuksesta

1. Tausta

Afrikkalainen sikarutto on sikojen lakisääteisesti vastustettava helposti leviävä eläintauti. Se on sioille tappava, mutta ei tartu ihmisiin. Tautiin ei ole rokotetta eikä hoitoa ja näin ollen ainoa keino suojautua on torjuntatoimenpiteet. Suomessa ei ole koskaan tavattu afrikkalaista sikaruttoa, mutta sitä on kasvavassa määrin Suomen lähialueilla Venäjällä ja Baltian maissa.

Afrikkalaisen sikaruton leviäminen Suomeen aiheuttaisi merkittävää vahinkoa sianlihantuotannolle, sekä suuret tappiot yrittäjille sikojen menetyksen takia ja valtiolle isot menot niistä johtuvien eläintautikorvausten takia. Sianlihan vienti vaikeutuisi tuntuvasti tai kävisi kokonaan mahdottomaksi.

Suomen luonnonvarainen villisikakanta on kasvussa. Villisikojä arvellaan olevan noin 3 000 kappaletta. Suurin osa niistä on Kaakkois-Suomessa lähellä Venäjän rajaa. Suomessa tarhataan villisikojä koko maassa. Suomessa on noin 220 villisikatarhaa ja muutamia (2-3) villasikatarhoja (Mangalitza-sikojä).

Afrikkalaisen sikaruton leviämisen estämiseksi maa- ja metsätalousministeriö on XX.XX.2017 antanut maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (XXX/2017) varotoimenpiteistä afrikkalaisen sikaruton leviämisen ehkäisemiseksi luonnonvaraisten villisikojen ja kotieläinten välillä (jäljempänä *varotoimenpiteitä koskeva asetus*). Asetuksen 1 §:ssä säädetään sikojen ulkonapitokiellosta. Pykälän 1 momentin mukaan sikojen pitäminen ulkona on kielletty. Pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan kielto ei kuitenkaan koske sellaisia pitopaikkoja, joissa ei ole sioille tarkoitettuja sisätiloja ja ulkotarhat on suojattu kahdella sisäkkäisellä aitauksella tai aidalla, jonka sisä- ja ulkopuolelle on asennettu neljä päällekkäistä sähkölankaa siten, että luonnonvaraiset villisiat eivät pääse kosketuksiin tarhassa pidettävien sikojen kanssa.

2. Keskeiset ehdotukset

Valtioneuvoston asetuksessa säädettäisiin valtioneuvostuslain nojalla maatilatalouden kehittämisrahaston (Makera) varoista myönnettävästä avustuksesta villi- ja villasikatarhojen suoja-aidan rakentamiseen. Avustuksella tuettaisiin siten villi- ja villasikatarhojen aitaamista siten, että aita täyttäisi edellä mainitun varotoimenpiteitä koskevan asetuksen 1 §:n 2 momentin 1 kohdan vaatimuksen mahdollistaen sikojen pitämisen ulkona.

Tarhattuja villisikojä pidetään ulkoaitauksessa, eikä tiloilla ole eläimien sisälläpitoa varten tuotantorakennuksia. Afrikkalaisen sikaruton Suomeen leviämisen koko sianlihantuotannolle aiheuttaman riskin vuoksi säädetty ulkonapitokielto johtaisi tästä syystä villi- ja

villasikatarhojen kohdalla kohtuuttomana pidettävään tilanteeseen. Aitaamisen tukemista pidetään tästä syystä tarpeellisena.

Avustusta voisi saada tarhassa olemassa olevan aidan oheen rakennettavasta toisesta verkkoaidasta, tai olemassa olevan aidan varustamisesta sähköaidalla. Aitaan sovellettavat tekniset vaatimukset olisivat asetuksen liitteessä.

Avustus maksettaisiin kertakorvauksena rakennetun aidan pituuden mukaan. Avustus myönnettäisiin Euroopan unionin toimesta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamista vähämerkityksiseen tukeen maatalousalalla annetun komission asetuksen (EU) N:o 1408/2013 (jäljempänä *de minimis*-asetus) mukaisena vähämerkityksisenä tukena. Avustuksen myöntävän viranomaisen tulisi siis soveltaa nyt ehdotetun valtioneuvoston asetuksen säännösten lisäksi myös kyseisen komission asetuksen säännöksiä ja varmistua asetuksen mukaisten edellytysten täyttymisestä.

De minimis-asetuksen vähämerkityksisen tuen kokonaismäärää koskevan säännöksen johdosta avustuksen enimmäismäärä olisi 15 000 euroa avustuksensaajaa kohti.

Avustuksen myöntäisi ja avustuksen maksamisesta päättäisi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

3. Pykäläkohtaiset perustelut

1 §. Soveltamisala. Pykälän mukaan asetusta sovellettaisiin avustukseen, joka myönnetään villi- ja villasikojen ulkotarhojen aitaamiseen afrikkalaisen sikaruton leviämisen ehkäisemiseksi.

2 §. Tuettava toimenpide. Avustusta voitaisiin myöntää verkkoaidan rakentamiseen villi- tai villasikatarhassa jo olevan verkkoaidan oheen, tai tarhassa jo olevan verkkoaidan varustamiseen sähköaidalla. Verkko- ja sähköaidalle asetettavat vaatimukset olisivat asetuksen liitteessä. Molempia aitaamisvaihtoehtoja on jo nykyisin sovellettu villisikatarhojen aitaamisessa.

3 §. Avustuksen yleiset ehdot. Pykälän 1 momentin mukaan avustus maksettaisiin maatilatalouden kehittämisrahaston varoista. Avustuksen myöntämisen edellytyksenä olisi, että maatilatalouden kehittämisrahaston käyttösuunnitelmassa olisi osoitettu tarkoitusta varten myöntämisvaltuus tai määräraha. Maatilatalouden kehittämisrahaston käyttösuunnitelmaan on X.X.2017 muutettu siten, että aitaamisen tukemiseen olisi käytettävissä 1,2 miljoonan euron määräraha.

Pykälän 2 momentin mukaan avustus myönnettäisiin de minimis-asetuksen mukaisena vähämerkityksisenä tukena. Avustukseen sovellettaisiin siten kyseisen asetuksen mukaisia ehtoja. Asetuksessa säädetään muun muassa, että jäsenvaltion yhdelle yritykselle myöntämän vähämerkityksisen tuen kokonaismäärä ei saa olla yli 15 000 euroa kolmen verovuoden jakson aikana (3 artiklan 2 kohta). Tuen myöntämisen yhteydessä on siten pyydettävä hakijalta selvitys kaikesta hänen saamastaan vähämerkityksisestä tuesta ja

varmistuttava että näiden tukien kokonaismäärä ei ylitä kyseistä määrää. Lisäksi de minimis-asetuksessa säädetään muun muassa tuen kasautumisesta ja seurannasta.

Pykälän 3 momentin mukaan avustusta ei myönnettäisi, jos avustuksen kohteena oleva hanke on aloitettu ennen kuin tukihakemus on tullut vireille. Hanke olisi toteutettava kokonaisuudessaan 31 päivään joulukuuta 2017 mennessä. Avustusta ei näin ollen maksettaisi sellaisen aidan osalta, joka on jo rakennettu tai jonka rakentaminen on aloitettu ennen tukihakemuksen vireille tuloa. Hankkeen toteuttamiselle asetettava määräaika johtuu sikojen ulkonapitokiellon voimaantulosta. Edellä mainitun, varotoimenpiteitä koskevan maa- ja metsätalousministeriön asetuksen mukaan sikojen ulkonapitokiello tulisi voimaan 1.1.2018. Aitaamiselle maksettavan avustuksen ehtona on, että aita on rakennettu ennen kiellon voimaantuloa.

4 §. Avustuksen määrä. Jos aitaaminen toteutetaan tarhassa jo olevan verkkoaidan oheen rakennettavalla toisella verkkoaidalla, avustus olisi 5,20 euroa yhtä uuden verkkoaidan juoksumetriä kohti. Jos aitaaminen toteutetaan tarhassa olevaan verkkoaitaan asennettavalla sähköaidalla, avustus olisi 3,80 euroa tarhassa olevan verkkoaidan yhtä juoksumetriä kohti.

Avustuksen määrä on määritelty arvioitujen materiaalikustannusten mukaan siten, että avustuksen arvioidaan kattavan noin 94 % aidan materiaalikustannuksista. Aidan asentamisesta aiheutuvat ihmis- ja konetyökustannukset jäisivät kokonaan tuenhakijan vastattavaksi

5 §. Avustuksen hakeminen. Pykälässä säädettäisiin avustuksen hakemisesta elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskuksesta. Avustusta olisi haettava Maaseutuviraston vahvistamalla lomakkeella ja avustushakemukseen olisi liitettävä aidan toteuttamissuunnitelma.

6 §. Avustuksen maksaminen. Avustuksen maksua haettaisiin avustuspäätöksen tehneeltä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta Maaseutuviraston vahvistamaa lomaketta käyttäen. Avustus maksettaisiin kertasuorituksena, toteutuneen aidan pituuden perusteella. Avustuksen maksamista kertasuorituksena pidetään hallinnollisesti perusteltuna ottaen huomioon, että avustuksen arvioidaan olevan keskimäärin muutamia tuhansia euroja. Avustusta maksettaisiin enintään avustuspäätöksessä myönnetty määrä. Avustuksen maksamista olisi haettava hankkeen valmistumisen jälkeen, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa toimenpiteen toteuttamisen määräajan päättymisestä.

7 §. Kirjanpito. Pykälässä säädettäisiin avustuksen saajan pitämästä kirjanpidosta. Kirjanpito on tarpeen satunnaisotannalla tehtäviä avustuksen käytön tarkastuksia varten.

8 §. Voimaantulo. Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan mahdollisimman pian, jotta aitoja päästään rakentamaan nopeasti. Koska avustusta maksetaan vain aidoista, jotka on rakennettu 31 päivään joulukuuta 2017 mennessä ja avustusten maksatukset ehditään hoitaa vuoden 2018 aikana, asetuksen voimassaolo säädettäisiin päättyämään 31 päivänä joulukuuta 2018.

4. Esityksen vaikutukset

Avustuksen kokonaismäärän arvioidaan olevan noin 1,2 miljoonaa euroa. Avustus maksettaisiin maatilatalouden kehittämisrahaston (Makera) varoista.

Ehdotetulla avustuksella on villi- ja villasikatarhoille huomattava merkitys. Afrikkalaisen sikaruton leviämisen estämiseksi tarvittavasta aitaamisesta aiheutuu tarhoille suhteellisen merkittävät kustannukset. Kyse ei ole tarhojen tuotantotoimintaan liittyvästä ja sitä hyödyttävästä investoinnista, vaan koko Suomen sianlihantuotannon kannalta tarpeellisesta eläintaudin leviämisen estämiseksi tehtävästä suojatoimenpiteestä.

Avustuksen piiriin tulevia tarhoja on noin 220. Avustus- ja maksatushakemukset jakautuvat eri elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kesken. Avustuksesta viranomaisille aiheutuvaa työmäärää on avustuksen tarkoituskin huomioiden siten pidettävä suhteellisen vähäisenä.

LUONNOS

Maa- ja metsätalousministeriön asetus varotoimenpiteistä afrikkalaisen sikaruton leviämisen ehkäisemiseksi luonnonvaraisten villisikojen ja kotieläinten välillä

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään eläintautilain (441/2013) 44 §:n 2 momentin nojalla:

1 §

Sikojen ulkonapitokielto

Sikojen pitäminen ulkona on kielletty. Kielto koskee myös luonnonmukaista tuotantoa harjoittavia pitopaikkoja.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kielto ei kuitenkaan koske:

- 1) eläinsuojelulain (247/1996) 20 §:ssä tarkoitettuja eläintarhoja ja pysyviä eläinnäyttelyitä
- 2) kytkettynä ulkoilutettavia minisikoja; eikä
- 3) sellaisia pitopaikkoja, joissa ei ole sioille tarkoitettuja sisätiloja ja ulkotarhat on suojattu kahdella sisäkkäisellä aitauksella tai aidalla, jonka sisä- ja ulkopuolelle on asennettu neljä päällekkäistä sähkölankaa siten, että luonnonvaraiset villisiat eivät pääse kosketuksiin tarhassa pidettävien sikojen kanssa.

2 §

Ilmoitus sikojen ulkonapidosta

Sen, joka aikoo 1 §:n 1 momentissa säädetystä poiketen pitää sikoja ulkona mainitun pykälän 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettussa pitopaikassa, on tehtävä kunnaneläinlääkärille ennakolta ilmoitus sikojen ulkonapidosta.

Ilmoitus on tehtävä kirjallisena, ja siitä on käytävä ilmi seuraavat seikat:

- 1) sikojen lukumäärä;
- 2) selvitys ulkotarhan suojaamista koskevien vaatimusten täyttymisestä.

3 §

Voimaantulo ja siirtymäsäännös

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018. Sen 2 § tulee kuitenkin voimaan päivänä kuuta 2017. (tämä päivämäärä edellistä aikaisempi, jolloin ilmoitukset olisi tehty ennen kiellon voimaantuloa)

Helsingissä päivänä kuuta 2017

Maatalous- ja ympäristöministeri

Neuvotteleva virkamies

Sikojen ulkonapitokielto, Maa- ja metsätalousministeriön asetus varotoimenpiteistä afrikkalaisen sikaruton leviämisen ehkäisemiseksi luonnonvaraisten villisikojen ja kotieläinten välillä

Tausta

Afrikkalainen sikarutto on sikojen lakisääteisesti vastustettava helposti leviävä eläintauti. Se on sioille tappava, mutta ei tartu ihmisiin. Tautiin ei ole rokotetta eikä hoitoa, jolloin ainut keino suojautua on torjuntatoimenpiteet. Suomessa ei ole koskaan tavattu afrikkalaista sikaruttoa, mutta sitä on kasvavissa määrin Suomen lähialueilla Venäjällä ja Baltian maissa. Virossa sikaloiden bioturvallisuutta on nostettu mm. aitaamalla sikala-alueet ja Puolassa on vastaavat erittäin tehokkaat bioturvallisuustoimenpiteet Valko-Venäjän rajalla.

Mikäli tauti pääsisi maahamme, koituisi siitä suuret tappiot sikojen menetyksen ja niistä johtuvien eläintautikorvausten takia. Lisäksi sianlihan vienti vaikeutuisi tuntuvasti tai kävisi kokonaan mahdottomaksi. Suomi on saanut useiden vuosien neuvotteluiden tuloksena vientiluvan sianlihan viemiseksi Kiinaan ja Suomesta viedään myös sianlihaa mm. Etelä-Koreaan. Jos Suomessa havaitaan afrikkalaista sikaruttoa, ei vienti olisi enää mahdollista viennin osalta Suomelle tärkeisiin maihin esim. Kiinaan, Etelä-Koreaan, Japaniin ja Singaporeen, sillä vientiehdoissa vaaditaan Suomen maavapautta afrikkalaisen sikaruton osalta. Vastaavia tapauksia vientiluvan peruuttamisista on jo olemassa esim. Puolan osalta.

Suomen luonnonvarainen villisikakanta on kasvussa. Villisikoja arvellaan olevan n. 3 000 kpl. Suurin osa niistä on Kaakkois-Suomessa lähellä Venäjän rajaa. Suomessa myös tarhataan villisikoja koko maassa, myös sikalatiheillä alueilla Lounais-Suomessa ja Pohjanmaalla. Suomessa on n. 220 villisikatarhaa ja muutamia (2-3) villisikatarhoja (Mangalitzs-sikoja). Joitain tavallisia kotisikoja pidetään myös ulkona.

MMM:n on tarkoitus antaa maa- ja metsätalousministeriön asetus varotoimenpiteistä afrikkalaisen sikaruton leviämisen ehkäisemiseksi luonnonvaraisten villisikojen ja kotieläinten välillä. Asetuksessa kielletäisiin sikojen pitäminen ulkona, ellei pitopaikkaa voida varustaa kahdella sisäkkäisellä aidalla tai kahdelta puolelta sähkölangoilla vahvistetulla aidalla.

Tarhattuja villisikoja ja villasikoja pidetään ulkoaitauksessa, eikä tiloilla ole eläimiä varten tuotantorakennuksia. Ainoa mahdollisuus estää luonnonvaraisten ja tarhattujen villisikojen pääsy kosketuksiin toistensa kanssa on estää tämä riittävän tasoisella aitauksella.

Keskeiset ehdotukset

Asetuksella kielletäisiin sikojen pitäminen ulkona. Ulkonapitokieltoon voisi saada poikkeuksen, jos sikojen ulkotarhat on aidattu asetuksessa esitetyllä tavalla. Ulkonapitokiellosta vapautettaisiin eläinsuojelulain (247/1996) 20 §:ssä tarkoitettut at eläintarhat ja pysyvät eläinnäyttelyt sekä kytkettynä ulkoilutettavat minisiat. Ulkonapidosta pitäisi tehdä ilmoitus kunaneläinlääkärille. Ulkonapito olisi ilmoituksen, ei luvanvaraista. Asetuksen voimaantulossa on huomioitu se, että ensin tehtäisiin ilmoitus ulkonapitokiellosta, sitten olisi aikaa rakentaa vaaditunlaiset aidat ja ulkonapitokielto olisi voimassa 1.1.2018 lähtien.

Pykäläkohtaiset perustelut

1 §

Sikojen ulkonapitokielto

Sikojen pitäminen ulkona kiellettäisiin. Pykälässä on myös määritelty poikkeukset.

2 §

Ilmoitus sikojen ulkonapidosta

Pykälässä säädettäisiin ulkonapidosta ilmoittamisesta. Ilmoitukseen kuuluisi selvitys ulkotarhan suojaamista koskevien vaatimusten täyttymisestä.

3 §

Voimaantulo ja siirtymäsäännös

Voimaantulo ja siirtymäsäännöksessä on otettu huomioon se, että riittävät ulkotilat on ehditty rakentaa.